

non-sacred purpose, it must be redeemed, and it is not valid for atonement. If it was slaughtered in the place where it is to be burned [i.e., its appropriate place], it can never be redeemed. (3) If they bought a cow and then found a different one, better than the first, the first one is redeemed without it having a blemish. (4) Even an ordinary priest is qualified to perform the burning of the cow, as it says “And you shall give it to Elazar the priest” (Numbers 19:3), and

Aharon was still alive at the time. It is an Oral Tradition handed down from generation to generation; that this one [mentioned in the Torah] is done by Elazar, but all other cows may be done either by a High Priest or an ordinary priest. (5) Whoever prepares it wears the four garments of an ordinary priest, regardless of whether he is an ordinary priest or a High Priest.

CHUKAT FOR THURSDAY

חקת ליום חמישי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כב וְכֹל אֲשֶׁר-יִגַע-בּוֹ הַטְּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ כב וְכֹל דִּי יִקְרַב בֵּיהּ מִסָּאָבָא
יְהִי מִסָּאָב וְאִנְשׁ דִּיקְרַב בֵּיהּ יְהִי מִסָּאָב עַד רְמֵשָׂא: א וְאָתּוּ
הַנֶּגַעַת תִּטְמָא עַד-הָעֶרֶב: פ כ א וַיִּבְאוּ

(22) And whatever the defiled one touches shall become impure, and anyone touching him shall be impure until evening. **20** (1) The entire Congregation of

RASHI

רש"י

(22) **And Whatever the defiled one touches** — *this [is referring to the defiled] one [of verse 11, the subject of the sprinkling] who was defiled by a corpse [whatever he touches], becomes impure.* **And anyone touching** — *him, that is, the one defiled by a corpse* — **Shall be impure until evening** — *From here we derive that a corpse is the most primary degree of*

(כב) וְכֹל אֲשֶׁר-יִגַע-בּוֹ הַטְּמֵא: הָיָה שֶׁנִּטְמָא בְּמַת יִטְמָא. וְהַנֶּפֶשׁ הַנֶּגַעַת: בּוֹ בְּטְמֵא מֵת. תִּטְמָא עַד-הָעֶרֶב: מִכָּאן לְמַדְנֵוּ, שֶׁהַמַּת אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה וְהַנֶּגַע בּוֹ אֵב הַטְּמֵאָה וּמִטְמָא אָדָם. זֶהוּ פְרוּשָׁה לְפִי מִשְׁמַעַה וְהַלְכוּתִיָּהּ. וּמִדְרַשׁ אֲגָדָה הֶעֱתַקְתִּי מִיִּסּוּדוֹ שֶׁל רַבִּי מִלְּשָׁה הַדְרָשָׁן וְזֶהוּ: וַיִּקְחוּ אֵלֵיהֶם: מִשְׁלָהֶם כְּשֵׁם שֶׁהֵם פָּרְקוּ גְזָמִי הַזֶּהב לְעֵגֶל מִשְׁלָהֶם, כִּי יָבִיאוּ זֶה לְכַפֵּרָה מִשְׁלָהֶם.

*defilement (avi avot hatumah having the power to confer a generating defilement), whereas one touching it, is a secondary primary source of defilement (av hatumah), who can in turn defile another person [through contact, that person becomes defiled to the first degree [rishon latumah] (see Chok, vol. 5, pg. 400)]. This is the explanation [of these verses] according to its literal meaning and the laws associated with it. I have copied a homiletic interpretation from the commentary of Rabbi Moshe Hadarshan [the preacher, beginning with verse 19:2], which is as follows: **And have them take for you** — *From their own, just as they unloaded their own golden rings for the [golden] calf (see Exodus 32:3), so, they shall bring this for**

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְּבַר־צִן בַּחֹדֶשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל כְּנֻשְׁתָּא

the Children of Israel came to the desert of Zin in the first month, and the people **RASHI**

atonement of their own. **A red cow** — This may be compared to the son of a maidservant who soiled the palace of the king. They said: Let his mother come and wipe away the excrement. Similarly, let the cow come and atone for the calf. **Red** — Because of the verse [referring to sin] “Though they be red as crimson,” (Isaiah 1:18) for sin is called red. **Perfectly [red cow]** — Because of Israel who were perfect but became blemished through it, let this [perfectly red cow] come and atone for them, so that they return to their perfection. **Upon which no yoke was laid** — Just as they unloaded from upon themselves the yoke of Heaven. **To Elazar, the priest** — Just as they assembled against Aharon who was a priest to make the calf. And indeed because Aharon had made the calf, this service was not given [to be performed] by him, for a prosecutor cannot [also] be a defense counsel. **The cow shall then be burned** — Just as the [golden] calf was burned. **Cedar wood, hyssop and a strip of crimson [wool]** — These three varieties correspond to the

פְּרָה אֲדָמָה: מִשָּׁל לְבָן שִׁפְחָה שֶׁטִּנָּף פְּלִטִין שֶׁל מַלְךְ, אָמְרוּ: תָּבֵא אִמּוֹ וְתִקְנַח הַצּוֹאֵה כִּךְ תָּבֵא פְּרָה וְתִכְפֹּר עַל הָעֵגֶל (תְּנַחֲמָה ח). אֲדָמָה: עַל שֵׁם אִם יֵאָדְימוּ בְּתוֹלַע (ישעיה א) שֶׁהַחֲטָא קְרוּי אָדוּם. תְּמִימָה: עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ תְּמִימִים וְנִעְשׂוּ בּוֹ בְּעֲלֵי מוֹמִיין, תָּבֵא זֶה וְתִכְפֹּר עֲלֵיהֶם וְיִחְזְרוּ לְתִמּוּתָם. לֹא עָלָה עֲלֵיהָ עוֹל: בְּשֵׁם שֶׁפָּרְקוּ מֵעֲלֵהֶם עוֹל שְׁמַיִם. אֵל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן: בְּשֵׁם שֶׁנִּקְהָלוּ עַל אֶהֱרֹן שֶׁהוּא כֹהֵן לְעֵשׂוֹת הָעֵגֶל, וְלִפִּי שֶׁאֶהֱרֹן עָשָׂה אֶת הָעֵגֶל לֹא נִתְּנָה לוֹ עֲבוּדָה זֶה עַל יְדוֹ שֶׁאֵין קְטִיגוֹר נִעְשָׂה סְנִיגוֹר. וְשָׂרָף אֶת הַפְּרָה: בְּשֵׁם שֶׁנִּשְׂרָף הָעֵגֶל. עֵץ אֲרָז וְאִזּוֹב וְשֵׁנֵי תוֹלַעַת: שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין הֵלֵל כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי אִישׁ שֶׁנִּפְּלוּ בְּעֵגֶל, וְאֲרָז הוּא הַגְּבוּהָ מִכָּל הָאֵילָנוֹת וְאִזּוֹב נִמּוּךְ מִכָּלם, סִימָן שֶׁהַגְּבוּהָ שֶׁנִּתְּנָהּ וְחֲטָא, יִשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ כְּאִזּוֹב וְתוֹלַעַת וְיִתְכַפֵּר לוֹ. לְמִשְׁמֶרֶת: כְּמוֹ שֶׁפִּשְׁעֵי הָעֵגֶל שְׁמוֹר לְדוֹרוֹת לְפָרְעֵנוֹת, וְאֵין לָהּ פְּקוּדָה שֶׁאֵין בָּהּ מִפְּקוּדַת הָעֵגֶל שֶׁנֶּאֱמַר וּבַיּוֹם פְּקִדֵי וּפְקֻדָּתֵי וְגו' (שְׁמוֹת ל"ב) וּבְשֵׁם שֶׁהָעֵגֶל מִטְּמֵא בָּל הָעוֹסְקִים בוֹ, כִּי פְּרָה תִּטְמֵא כָּל הָעוֹסְקִים בָּהּ, וּבְשֵׁם שֶׁנִּטְהָרוּ בְּאֶפְרוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְגו' (שְׁמוֹת ל"ב) כִּי: וְלִקְחוּ לְטִמְאָה מֵעֵפֶר שֶׂרֶפֶת הַחֲטָטָה וְגו'. (א) כָּל־הָעֵדָה: עֵדָה הַשְּׁלֵמָה, שֶׁכָּבֵר מִתּוֹ מִתֵּי מִדְּבַר וְאֵלוּ פָּרְשׁוּ לַחַיִּים: וְתָמַת שֵׁם

the three thousand men who fell at the sin of the calf. The cedar is the tallest of trees and the hyssop is the lowest of all of them, symbolizing the haughty one who becomes arrogant and sins should lower himself like the hyssop and the [תולעת] worm and it will atone for him. **For a safekeeping** — Just as the sin of the calf is kept for generations for retribution for there is no visitation [of punishment] which does not have included in it [some punishment] on account of the calf, as is stated: “And on the day when I make My accounting, I shall ... account against them” (Exodus 34:32). And just as the calf defiles all who handled it so the cow defiles all who handled it and just as they were purified by the [golden] calf's ashes, as is stated: “He scattered it upon the water [and made the people drink it].” (Exodus 32:20, see Rashi there), similarly [here], “They shall take for that defiled person from the ashes of the burnt purification [cow]” (above verse 17). (1) **The entire Congregation** — The complete Congregation, for those destined to die in the desert had already died and these were set apart for life (Midrash Tanchuma Chukath 14). **Miriam died there** — Why is the

לְמַדְבְּרָא דְצִין בִּירְחָא קְדָמָאָה וַיִּתֵּב עִמָּא בְרָקִים וּמִיתַת תַּמָּן מֵרִים וְאַתְקַבְּרַת תַּמָּן: ב וְלֹא הָיָה מֵיָא לְכַנְשָׁתָא וְאַתְכַּנְשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן: ג וּנְצָא עִמָּא עִם מֹשֶׁה וְאַמְרוּ לְמִימַר וְלוֹי דְמִתְנָא בְּמוֹתָא דְאַחֲנָא קָדָם יְיָ: ד וְלִמָּא אֲעֵלְתוּן יַת קְהֵלָא דִּי לְמַדְבְּרָא הַדִּין לְמַמַּת תַּמָּן אֲנַחְנָא וּבְעִירְנָא:

הָרֵאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקֶדֶשׁ וַתִּמָּת שָׁם מֵרִים וַתִּקָּבֵר שָׁם: ב וְלֹא־הָיָה מַיִם לְעֵדָה וַיִּקְהְלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן: ג וַיִּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוֹ גֹּעַזְנוּ בְּגֹוע אַחֲיֵנוּ לִפְנֵי יְהוָה: ד וְלִמָּה הֵבֵאתֶם אֶת־קְהֵל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְמוֹת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירְנוּ:

settled in Kadesh. Miriam died there and was buried there. (2) And there was no water for the Congregation; so they assembled against Moshe and Aharon. (3) And the people quarreled with Moshe, and they spoke saying: If only we had died with the death of our brothers before the Lord. (4) And why have you brought the assembly of the Lord to this desert so that we and our cattle should die there?

RASHI

section relating to Miriam's death juxtaposed with the section of the red cow? To teach you that just as sacrifices atone, so, too, the death of the righteous atone. (Moed Kattan 28a). **Miriam died there** — She too died through a [Divine] kiss [rather, than by the angel of death]. So why does it not state: "By the mouth of the Lord" [as it does with Moshe (Deuteronomy 34:5)]? Because it is not respectful to speak of the Most High in this manner (Moed Kattan 28a). Regarding Aharon the verse does state: "By the mouth of the Lord" in [the parshah beginning with:] "These are the journeys" (33:38). (2) **And there was no water** — From here [we learn that] all forty years they had the well in the merit of Miriam (Ta'anit 9a). (3) **If only we had died** — We wish that we had died (Onkelos). **With the death of our brothers** — With the death of our brothers i.e., from plague. This teaches us that death from thirst is worse than it [death by plague]. **With the death** — גֹּוע is a noun, like במיתת אחינו, with our brothers' death [that is, in the way they died]. But it is incorrect to explain it as meaning: When our brothers died, for in that case, Scripture would have punctuated it בגֹוע.

רש"י מֵרִים: (מ"ק כ"ח) לְמָה נִסְמְכָה מִיַּתַּת מֵרִים לְפָרֶשֶׁת פְּרָה אֲדָמָה? לֹוֹמֵר לָךְ: מַה קְרִבְנוֹת מְכַפְּרִין (ס"א מַה פְּרָה אֲדָמָה מְכַפְּרַת), אִף מִיַּתַּת צְדִיקִים מְכַפְּרַת. וַתִּמָּת שָׁם מֵרִים: (שם) אִף הִיא בְּנִשְׁקָה מִתָּה וּמִפְּנֵי מַה לֹא נֹאמַר בָּהּ: "עַל־פִּי ה'?" שְׂאִינוּ דְרַךְ כְּבוֹד שֶׁל מַעֲלָה. וּבְאַהֲרֹן נֹאמַר (בַּמִּדְבָּר לֵג): "עַל־פִּי ה'", בְּ"אַלֶּה מִסְעֵי": (ב) וְלֹא־הָיָה מַיִם לְעֵדָה: מְכָאן, שֶׁכָּל אַרְבַּעִים שָׁנָה הָיָה לָהֶם הַבְּאֵר בְּזָכוֹת מֵרִים: (ג) וְלוֹ גֹּעַזְנוּ: הַלֹּוֹאִי שְׂגֹועֵנוּ. בְּגֹוע אַחֲיֵנוּ: בְּמִיתַת אַחֲיֵנוּ בְּדָבָר. לְמַד שְׂמִיתַת צְמָא מְגַנָּה מִמְּנָה: בְּגֹוע, שֶׁם דְּבָר הוּא, כְּמוֹ "בְּמִיתַת אַחֲיֵנוּ", וְלֹא יִתְכַּן לְפָרֶשׁוֹ "בְּשִׁמְתוֹ אַחֲיֵנוּ", שְׂאֵם כֵּן הָיָה לוֹ לְהַנְקֵד "בְּגֹוע" (בְּחֹלֶם):

PROPHETS Judges 11

נְבִיאִים שׁוֹפְטִים פֶּרֶק י' כב וַיִּירְשׁוּ אֶת כָּל־גְּבוּל הָאֲמֹרִי מֵאַרְנוֹן וְעַד־ כב וַיִּירְשׁוּ אֶת כָּל תְּחוּמֵם (22) And they possessed all the border of the Amorites, from the Arnon up to

אִמּוֹרָאָה מֵאַרְנוֹנָא וְעַד יוֹבְקָא
 וּמִן מְדִבְרָא וְעַד יַרְדֵּנָא:
 כג וכעל יי אלהא דישׂראל
 תריד ית אִמּוֹרָאָה מִן קִדְמָה
 עֲמִיָּה יִשְׂרָאֵל וְאֵת מְדַמֵּי
 לְמִירְתֵּיהּ: כד הלא ית
 דִּיחֲסִנְגָה כְּמוֹשׁ טַעוֹתְךָ יִתִּיָּה
 תַּחֲסִין וְיִת כָּל דְּתַרִּיד יי
 אִלְהֵנָא מִן קִדְמָנָא יִתִּיָּה נִירַת:
 כה וכעל הטב טב את מבלק
 בר צפור מלכא דמואב המידן
 דן עם ישׂראל אם קרבא אגית
 בהון: כו פד יתיב ישׂראל
 בְּחֶשְׁבוֹן וּבְכַפְרֵנָהָא וּבְעַרְעוֹר
 וּבְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
 וּמִדְּוַע לֹא־הִצַּלְתֶּם בְּעַת הַהִיא:
 בְּחֶשְׁבוֹן וּבְכַפְרֵנָהָא וּבְעַרְעוֹר
 וּבְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדְּוַע לֹא־הִצַּלְתֶּם בְּעַת הַהִיא:
 שׁוֹבְתוֹן בְּעַדְנָא הֵיא:

הַיֵּבֶק וּמִן־הַמְּדִבְרָ וְעַד־הַיַּרְדֵּן: כג וְעַתָּה יְהוָה ו
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵי עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל וְאֵתָה תִירְשָׁנוּ: כד הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יוֹרִישְׁךָ
 כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִירֶשׁ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירֶשׁ: כה וְעַתָּה הֵטוֹב
 טוֹב אֵתָה מִבְּלָק בֶּן־צַפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב הַרֵב רֵב
 עִם־יִשְׂרָאֵל אִם־נִלְחַם נִלְחַם בָּם: כו בְּשֶׁבֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבוֹן וּבְכַנּוֹתֶיהָ וּבְעַרְעוֹר וּבְכַנּוֹתֶיהָ
 וּבְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה וּמִדְּוַע לֹא־הִצַּלְתֶּם בְּעַת הַהִיא:
 בְּחֶשְׁבוֹן וּבְכַפְרֵנָהָא וּבְעַרְעוֹר וּבְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדְּוַע לֹא־הִצַּלְתֶּם בְּעַת הַהִיא:
 שׁוֹבְתוֹן בְּעַדְנָא הֵיא:

the Yabok and from the wilderness up to the Jordan. (23) And now the Lord, the God of Israel, has driven out the Amorites from before His people Israel and you want to possess it? (24) Is it not that which kamosh your god gives you to possess, that you may possess; and all that which the Lord our God has driven out from before us, that we shall possess. (25) And now, are you any better than Balak, the son of Tzippor, king of Moav? Did he ever strive with Israel or did he ever fight against them? (26) When Israel dwelt in Cheshbon and in its towns and in Aror and its towns and in all the cities that are along the Arnon, three hundred years; why did you not recover them at that time?

RASHI

(22) From the Arnon up to the Yabok — That which you say is yours, they [our forefathers] took from Sichon. (23) ואתה ואתה — And you want to possess it?

רש"י (כב) מאַרְנוֹן וְעַד הַיֵּבֶק. שְׂאֵתָה אֹמֵר שְׂהוּא שְׁלֶךְ הֵם מִסִּיחוֹן לְקַחוּהָ: (כג) וְאֵתָה תִירְשָׁנוּ. וְאֵתָה רוֹצֵה לְרִשֹּׁת אוֹתוֹ:

WRITINGS Psalms 107

טו אָרוּם תִּבְר דְּשִׁי נְחָשָׂא וְעַבְרֵי פְרוֹלָא קֶצֶץ: יז שְׁטִין מְאוֹרַח מְרַדְּהוֹן וּמַעֲוִיתִיהוֹן מִסְתַּגְּפִין: יח כָּל מִיכְלָא

כתובים תהלים פרק קז טז כִּי־שֹׁבַר דִּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בְרוֹזַל גִּדְעוּ: יז אֲוִלִים מִדְּרֶךְ פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: יח כָּל־אֲכָל תִּתְעַב נַפְשָׁם וַיִּגְיעוּ עַד־שַׁעְרֵי מוֹת:

(16) For He has broken the doors of brass and the bars of iron he has cut asunder. (17) Fools who because of their sinful way and their iniquities cause their own affliction. (18) Their soul abhorred all manner of food and they drew

RASHI

(16) For He has broken the doors of brass — That were locked before them. (17) אולים — Fools who [suffer] because of

רש"י (טז) כִּי שֹׁבַר דִּלְתוֹת נְחֹשֶׁת. שְׁהָיוּ נְעוּלִים בְּפִנְיָהֶם: (יז) אֲוִלִים. שׁוֹטִים אֲשֶׁר מִדְּרֶךְ פִּשְׁעֵם: וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם

יֵט וַיִּזְעַקוּ אֶל־יְהוָה בְּצָרָה לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: כ' יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: תְּרַחֵק נִפְשֵׁהוֹן וּמָטִין עַד מַעְלֵי מוֹתָא: יֵט וַיִּצְלוּ קָדָם יי' כַּד עֵיק לְהוֹן מִמַּעֲיָקָתְהוֹן יִפְרָקְנֹן: כ' יִשְׁדַּר פְּתַגְמֵי אִסוּתֵיהּ וַיִּסִּי יְתָהוֹן וַיִּשְׁיִיב מִלְחַבְלוֹתְהוֹן:

near to the gates of death. (19) They then cried out to the Lord in their trouble and He saved them from their distress. (20) He sends His word and heals them and delivers them from their destruction.

RASHI

רש"י

their sinful way. And their iniquities cause their own affliction — With afflictions of illness, they, too, must thank [God] when He sends His word and heals them.

Mishnah Chullin, chapter 12

משנה חולין פרק יב

(1) The law of casting [the mother bird] from the nest [as it is written: "If you come across a bird's nest on the way, if the mother is brooding over the fledglings or over the eggs, you must not take the mother from upon the young. Rather, you must surely cast off the mother, and only then may you take the young for yourself," (Deuteronomy 22:6-7) this mitzvah] is in force both within the Holy

א שלוח הקן, נוהג בארץ ובחוצה לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית, בחלין אבל לא במקדשין. המר בכסוי הדם משלוח הקן, שכסוי הדם נוהג בחיה ובעוף, בזמן ובשאינו מזמן. ושלוח הקן, אינו נוהג אלא בעוף, ואינו נוהג אלא בשאינו מזמן. אינהו שאינו מזמן, כגון אונן ותרגולים שקננו בפרדס. אבל אם קננו בבית, וכן יוני הרדסאות, פטור משלוח: ב עוף טמא, פטור מלשלוח. עוף טמא רובץ

Land and outside it, both during the existence of the Temple and after it, in respect to non-consecrated birds, but not consecrated birds [if one consecrated a bird to the Temple who then escaped and he later recognized the bird brooding over a nest, he takes her and brings her to the Temple]. The law of covering up the blood has a wider application than the law of casting from the nest; for the law of covering up the blood applies to wild animals as well as birds, whether they are at one's hand [i.e., they are in his house, such as domesticated animals or birds] or not, whereas the law of casting from the nest applies only to birds and only to those which are not at one's disposal [since the verse states: "If you come across"]. Which are considered not at one's disposal? [Even] geese and fowl that [are domesticated, but escaped and] made their nests in the open field; but if they made their nests within a house or in the case of Herodian doves [named after Herod who raised them in his palace], one is not bound to cast [the mother]. (2) An impure species of bird is not subject to [the mitzvah of] casting. If

רבנו עובדיה מברטנורא

א שלוח הקן. אבל לא במוקדשין. משכחת מוקדשין דאילו היו חולין היו חייבים בשלוח הקן, כגון שהיה לו עוף והקדישו כשהוא ברשותו לבדק הבית וברח ומצאו אחר כך רובץ על הקן והכירו. אי נמי, כגון שהקדיש גזלות של שובכו למזבח לעולת נדבה, ואחר כך כשגדלו אותן גזלות ברחו ויצאו וקננו במקום אחר, דמעיקרא כי אקדשינהו דידיה הוה חל הקדש עליהו, והשתא דמצאן לאו מזומן הוא, ואי הוה חולין הוה מיחייב: ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן. דכתיב כי יקרא, פרט למזומן: שקננו בפרדס. שמרדו ויצאו מן הבית, ואינן חוזרות לבית ונעשו מדבריות. ופרדס לאו מזומן הוא מפני שיכולים לברוח: הרדסאות. שדרכן ליגדל עם בני אדם, ועל שם הורדוס המלך שהיה

an impure species of bird was sitting on the eggs of a kosher bird, or a kosher bird on the eggs of an impure bird, one is not bound to let it go. As for a cock [who was sitting on a nest], Rabbi Eliezer says: One is bound to cast it [from the nest], but the Sages say: He is not bound [as it is only the mother bird which is subject to the *mitzvah*]. (3) If the mother was hovering [over the nest] and her wings touch the nest, one is bound to cast her off; if her wings do not touch the nest, one is not bound to cast her off. If there was only one young bird or one egg [in the nest], one is still bound to cast the mother, for it is written: "A bird's nest," that is, any nest whatsoever. If there were [in the nest] young birds able to fly or rotten eggs [which will not produce fledglings], one is not bound to cast [the mother] off, for it is written: "If the

mother is brooding over the fledglings or over the eggs;" just as "fledglings" are living beings so, too, the eggs must be [such that would produce] living beings; thus, rotten eggs are excluded. And just as "eggs" need the care of the mother so, too, "fledglings" must be such that need the care of the mother; thus, those that are able to fly are excluded. If one cast [the mother] and she returned, cast her [again] and she returned [again] even four of five times, he is still bound [to cast her off again], for it is written: **שלה תשלה**, [the Hebrew word for cast is written twice] (ibid. verse 7). If one says: I will take the mother and cast away the fledglings, he is still bound [to cast the mother], for it is written: **שלה תשלה את האם** — "Rather, you must surely cast off the mother." If one took the fledglings and brought them back again to the nest, and afterwards the mother returned to them, he is not bound to let her go [once he took the fledglings the birds are considered as at his disposal, as in Mishnah 1]. (4) If a man took the mother with the fledglings, Rabbi Yehudah says: He receives [forty] lashes, and he need not cast her. But the Sages say: He casts her off, and does not receive lashes. This is the general rule: [for the transgression of a **לעשה**] — **לאו הניתק לעשה** any negative commandment that

רבנו עובדיה מברטנורא

מתעסק בגידולן נקראו הרדסאות על שמו: **ב עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור** בין טהור בין טמא. צפור, טהור ולא טמא: **עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור**. אע"ג דמינא דאפרוחים בר שלוח הוא, פטור, דקן צפור בעינין, שתהא האם המקננת טהורה: **ועוף טהור הרובץ על ביצי עוף טמא פטור**. דאמר קרא ואת הבנים תקח לך, לך ולא לכלביך: **קורא**. בערבי קורין לו שונא"ר, ובלע"ז פרדי"ז. ודרכו שהזכר רובץ על הביצים כמו הנקבה, הלכך ר' אליעזר מחייב לשלח הזכר. אבל בשאר עופות מודה ר"א שזכר פטור, דאם אמר רחמנא, ולא אב. ואין הלכה כר"א: **ג בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח**. דאמר קרא רובצת, ולא מעופפת. ומדכתב רובצת ולא כתב יושבת, שמע מינה דאם כנפיה נוגעות בקן חייב: **שנאמר שלח**. לעולם משמע: **נטל את [הבנים] וכו'**, דכיון דנטל את [הבנים] הוי ליה קן מוזמן: **ד לוקה ואינו משלח**. אע"ג דלאו הניתק לעשה אין לוקין עליו, הכא דיינו טעמא,

על ביצי עוף טהור, וטהור רובץ על ביצי עוף טמא, פטור מלשלח. קורא זכר, רבי אליעזר מחייב, וחכמים פוטרין: **ג היתה מעופפת, בזמן שכנפיה נוגעות בקן, חייב לשלח**. אין כנפיה נוגעות בקן, פטור מלשלח. אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת, חייב לשלח, שנאמר (דברים כב), קן, קן מכל מקום. הוי שם אפרוחין מפריחין או ביצים מוזרות, פטור מלשלח, שנאמר, והאם רבצת על האפרוחים או על הביצים, מה אפרוחין בני קימא, אף ביצים בני קימא, יצאו מוזרות. ומה הביצים צריכין לאמן, אף האפרוחין צריכין לאמן, יצאו מפריחין. שלחה וחזרה, שלחה וחזרה, אפלו ארבעה וחמשה פעמים, חייב, שנאמר, שלח תשלח. אמר הריני נוטל את האם ומשלח את הבנים, חייב לשלח, שנאמר, שלח תשלח את האם. נוטל הבנים והחזירין לקן ואחר כך חזרה האם עליהם, פטור מלשלח: **ד הנוטל אם על הבנים, רבי יהודה אומר, לוקה ואינו משלח**. וחכמים אומרים, משלח ואינו לוקה. זה הכלל, כל מצות לא תעשה שיש בה

idolatry in mind, and it is written: "In order to seize the House of Israel for what is in their heart" (Ezekiel 14:5). And Rabbi Acha bar Yakov said this refers to thoughts of idolatry? This is what he [Rabbi Yakov] meant to say: If there was a reward for *mitzvot* in this world, then it should have stood him in good stead and guarded him from such thoughts, so that he would not get hurt. We must, therefore, say, that there is no reward for *mitzvot* in this world. But Rabbi Elazar said, that those engaged in the performance of a *mitzvah* do not come to harm? When they return it is different. But Rabbi Elazar said, that those engaged in the performance of a *mitzvah* do not come to harm either on the way to [its performance] or upon returning? It must have been a

broken ladder, so that injury was likely and where injury is likely, it is different, as it is written: "And Shmuel said: How can I go? If Shaul will hear, he will kill me." (I Samuel 16:2) Said Rabbi Yosef: Had Acher [the teacher of Rabbi Meir] interpreted this verse as did Rabbi Yakov the son of his daughter, he would not have sinned. What did he see? Some say: He saw just such an occurrence. Others say: He saw the tongue of Rabbi Chutzpit, the interpreter [one of the ten martyrs] lying in a garbage dump, he said: Shall the mouth which uttered pearls lick the dust? But, he did not know that the verse: "That it may be good for you," refers to the world which is entirely good and "That you will extend your days," refers to the world which is completely long.

וזהר חקת דף קפ"ד ע"א

תא חזי כתיב ויאמר יי אל משה אל תירא אותו תרין אותו אינון שלימין באורייתא בתרי וויין חד דא וחד (שמות כ"א) עד דרוש אחיד אותו מאי טעמא בגין דאינון אות ממש עד דרוש אחיד אחיד ממש אותו דבעי לפרשא ההוא אותו דההוא אבידה אוף הקא דין אותו דא עוג דאתדבק באבריהם ומאנשי ביתיה הוה וכד אתגזר אבריהם מה כתיב וכל אנשי ביתו וגומר דא עוג דאתגזר עמיה וקביל האי את קדישא כיון דחמא עוג דישראל מקרבין גביה אמר הא ודאי אגא אקדימנא זכותא דקאים לון ודא שוי לקבליה. ביה שענתא דהיל משה היך יכיל לאעקרא רשימא דרשים אבריהם. אמר ודאי הא ימינא דילי מית דהא ימינא בעיא להאי. אי גימא הא אלעזר ימינא דסיקרא הוא ולא דילי והאי את לימינא היא דאבריהם לימינא הוא מינד אמר קדשא בריך הוא אל תירא אותו ולא תדחל לההוא אות דיליה ואפילו לימינא לא אצטריד. כי בגיד נתיי שמאלא דילך יעקר ליה מעלמא דהא הוא פגים רשימא דיליה ומאן דפגים להאי את אתחזי לאתעקרא מעלמא כל שבין שמאלא דילך דאיהו יך יעקר ליה מעלמא בגיני כד אתעקר מעלמא ואפילו דאיהו תקיפא מבני גברייתא ובעא לשיצאה להו לישראל נפל בידיה דמשה ואשתצוי בגין כד בלא שציאו ישראל. בגוי וכל עמיה וכל דיליה כמה דכתיב. ויכו אותו ואת בניו ואת כל עמו וכתיב ונד אותו ואת בנו בנו כתיב חסר יו"ד וקרינון

הוא מצרפה למעשה ודילמא מהרהר בעבודת אלילים הוה דכתיב (יחזקאל י"ז) למען תפוש את בית ישראל בלבם. ואמר רב אחא בר יעקב זו מחשבת עבודת אלילים הכי קאמר אם איתא דאיכא שכר מצות בהאי עלמא תהני ליה ותגן עליה דלא ליתי לידי הרהור וליתוק אלא שכר מצות בהאי עלמא ליכא. והאמר רבי אלעזר שלוחי מצוה אינון נזוקים. בחזרתם שאני. והאמר רבי אלעזר שלוחי מצוה אינון נזוקים לא בהליכתן ולא בחזרתן. סולם רעוע הוה ומקום דקביע היזיקא שאני דכתיב (ש"א ט"ז) ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני. אמר רב יוסף אלמלא דרשיה אחר להאי קרא פרבי יעקב בר ברתיה לא חטא מאי חזא איכא דאמרי כי האי מעשה חזא. ואיכא דאמרי לישנא דרבי חוצפית המתורגמן חזא דהוה מוטלת באשפה. אמר פה שהפיק מרגליות ילחוד עפר. והוא לא ידע למען ייטב לך בעולם שכלו טוב ולמען יאריכון ימיך בעולם שכלו ארוך:

בְּנֵי וְהָא אֹקְמוּהָ תְּבַרְיָא. וְכַאֲיִן אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּמִשָּׁה נְבִיאָה הָוָה בִּינְיָהוּ דְּבְנֵינָיָה עֵבִיד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא כָּל הַנִּי אַתְּוֹן וְאֹקְמוּהָ וְקְדָשָׁא בְּרִיד הוּא לֹא גִזֵּר קְיָמָיָה עִם שְׂאֵר עַמָּא לְאַתְקִשְׂרָא בִּיה אֲלֹא עִם יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוּן בְּנֵי דְּאִבְרָהָם דְּכְתִיב בּוֹ (בְּרַאשִׁית י"ו) וּבֵין זְרַעָה אַתְרִיד לְדִרְתָּם לְבְרִית עוֹלָם. וְכְתִיב (ישעיה נ"ט) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְגוֹמַר. לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיד וְגוֹמַר. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

Yosef le-Chok

Ethical Teaching:

Sefer Chasidim, 107-109

One who prevents a Torah scroll from being placed into the holy ark — for example, one who stands before the ark in the synagogue to make a public complaint or someone who wants to compel the community to do as he wishes [preventing the Torah from being returned until he is heard] and the leaders of the community tell him: What you are seeking and doing is unjustified, then, in the future, the Torah will cry out and announce against that soul: Let So-and-so not come to his place in peace. If a person prevents the prayer service from continuing, and the leaders tell him that he is unjustified, but he

does not listen to them, then, in the future, people will pray and bow down [to God], but he will not merit to be among them. If someone asks another person to hand him a holy book, he should take it with his right hand, not with his left, because the Torah was given with the right, as it states: "From His right Hand, a fiery Law for them" (Deuteronomy 33:2).

Practical Law:

Rambam, Laws of the Red Cow, Ch. 1

(1) All who prepared the red cow from the beginning until the end who were *t'vulay yom* [one who has immersed in the *mikvah*, but must wait until nightfall to become totally pure] are fit to perform any part of the preparation process of the red cow, mixing the ash into water, or sprinkling the water

[onto the defiled], even though night has not yet fallen [to complete his own purification]. For the phrase: "A pure man," that is used throughout the section of the Torah [describing the process of the red cow] means, someone who is pure for the purpose of eating the second tithe. Even though he will not be pure for the purpose of eating *terumah* until nightfall, he is pure

יוסף לחוק

מוסר

מספרי חסידים סימן ק"ו ק"ח ק"ט

כָּל הַמוֹנֵעַ סֵפֶר תּוֹרָה מִלְּהַכְנִיס לְתוֹךְ אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּגוֹן הַקּוֹבֵל בְּבֵית הַפְּנִסֹת לְפָנֵי הַהִיכָל וְכֵן הַרוֹצֵה לְהַכְרִיחַ וְלְדַחֹק אֶת הַקְּהָל שְׂיַעֲלוּ חֲפָצוֹ וְהַטּוֹבִים אֹמְרִים שְׁלֹא כַּדִּין אַתָּה עוֹשֶׂה עֲתִידָה תּוֹרָה שְׂתַצְעַק וְתִכְרִיז עַל נִשְׁמַתוֹ אִישׁ פְּלוֹנִי אֵל יָבֵא לְמָקוֹם פְּלוֹנִי בְּשָׁלוֹם: וְאִם מֵעַבֵּב אֶת הַתְּפִלָּה וְהַטּוֹבִים אֹמְרִים שְׁלֹא כַּדִּין וְאֵינוּ שׁוֹמְעֵי אֲלֵיהֶם לְעֲתִיד לְבֹא מִתְּפִלָּתֵם וּמִשְׁתַּחֲוִיִּים וְלֹא יִזְכֶּה לְהִיּוֹת עִמָּהֶם: הָאֹמֵר לְחַבֵּירוֹ תּוֹשִׁיט לִי סֵפֶר יִקְחֵנוּ בְּיָמֵינוּ וְלֹא בְּשִׂמְאָלוֹ לְפִי שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמֵינוּ שְׂנֵאָמַר מִיָּמֵינוּ אֶת דֵּת לְמוֹ:

הלכה

הרמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א'

א כָּל הַעוֹסְקִין בְּפָרָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף שְׁהָיוּ טְבוּלֵי יוֹם בְּשָׂרִים לְמַעֲשֵׂה הַפָּרָה וְלִקְדָּשׁ וְלַהּזוֹת מֵאִפְרָה וְאֵף עַל פִּי שְׂעָדִיין לֹא הָעָרִיב שְׂמֶשֶׁן שְׂזָה שְׂנֵאָמַר בְּכָל הַפָּרָשָׁה אִישׁ טָהוֹר הוּא הַטָּהוֹר לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֵף עַל פִּי שְׂאֵינוּ טָהוֹר לְתֵרוּמָה עַד שְׂיַעֲרִיב שְׂמֶשׁוֹ הָרִי זֶה

בְּנֵי וְהָא אֹקְמוּהָ תְּבַרְיָא. וְכַאֲיִן אֵינֻן יִשְׂרָאֵל דְּמִשָּׁה נְבִיאָה הָוָה בִּינְיָהוּ דְּבְגִינְיָה עֵבִיד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא כֹל הַנִּי אֲתוּוֹן וְאֹקְמוּהָ וְקְדָשָׁא בְּרִיד הוּא לֹא נִזְר קְיָמִיָּה עִם שְׂאֵר עַמָּא לְאַתְקִשְׂרָא בִּיה אֲלֹא עִם יִשְׂרָאֵל דְּאֵינֻן בְּנֵי דְּאִבְרָהָם דְּכְתִיב בּוּ (בראשית י"ו) וּבֵין זְרַעָה אֲחֵרִיד לְדִרְתָּם לְבְרִית עוֹלָם. וְכְתִיב (ישעיה נ"ט) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם אֲמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְנוֹמַר. לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיד וְנוֹמַר. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer Chasidim, 107-109

מספרי חסידים סימן ק"ו ק"ח ק"ט

One who prevents a Torah scroll from being placed into the holy ark — for example, one who stands before the ark in the synagogue to make a public complaint or someone who wants to compel the community to do as he wishes [preventing the Torah from being returned until he is heard] and the leaders of the community tell him: What you are seeking and doing is unjustified, then, in the future, the Torah will cry out and announce against that soul: Let So-and-so not come to his place in peace. If a person prevents the prayer service from continuing, and the leaders tell him that he is unjustified, but he does not listen to them, then, in the future, people will pray and bow down [to God], but he will not merit to be among them. If someone asks another person to hand him a holy book, he should take it with his right hand, not with his left, because the Torah was given with the right, as it states: "From His right Hand, a fiery Law for them" (Deuteronomy 33:2).

כֹּל הַמוֹנֵעַ סֵפֶר תּוֹרָה מִלְּהַכְנִיס לְתוֹךְ אַרְוֶן הַקּוֹדֶשׁ בְּגוֹן הַקּוֹבֵל בְּבֵית הַפְּנִסֵּת לְפָנֵי הַהִיכָל וְכֵן הַרוֹצֵה לְהַכְרִיחַ וְלְדַחֹק אֶת הַקְּהָל שְׂיַעֲלוּ חֲפָצוֹ וְהַטּוֹבִים אֹמְרִים שְׁלֹא כַּדִּין אֲתָה עוֹשֶׂה עֲתִידָה תּוֹרָה שְׂתַצְעַק וְתִכְרִיז עַל נִשְׁמַתוֹ אִישׁ פְּלוֹנִי אֵל יָבֵא לְמָקוֹם פְּלוֹנִי בְּשָׁלוֹם: וְאִם מֵעַבֵּב אֶת הַתְּפִלָּה וְהַטּוֹבִים אֹמְרִים שְׁלֹא כַּדִּין וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֲלֵיהֶם לְעֲתִיד לְבֹא מִתְּפִלָּתֵם וּמִשְׁתַּחֲוִיִּים וְלֹא יִזְכֶּה לְהִיוֹת עִמָּהֶם: הָאֹמֵר לְחַבֵּירוֹ תּוֹשִׁיט לִי סֵפֶר יִקְחֵנוּ בְּיָמֵינוּ וְלֹא בְּשִׂמְאָלוֹ לְפִי שְׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּיָמֵינוּ שְׂנֵאֲמַר מִיָּמֵינוּ אֶת דָּת לְמוֹ:

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of the Red Cow, Ch. 1

הרמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א'

(1) All who prepared the red cow from the beginning until the end who were *t'vulay yom* [one who has immersed in the *mikvah*, but must wait until nightfall to become totally pure] are fit to perform any part of the preparation process of the red cow, mixing the ash into water, or sprinkling the water [onto the defiled], even though night has not yet fallen [to complete his own purification]. For the phrase: "A pure man," that is used throughout the section of the Torah [describing the process of the red cow] means, someone who is pure for the purpose of eating the second tithe. Even though he will not be pure for the purpose of eating *terumah* until nightfall, he is pure

א כֹּל הַעוֹסֵקִין בְּפָרָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף שְׁהָיוּ טְבוּלֵי יוֹם בְּשָׂרִים לְמַעֲשֵׂה הַפָּרָה וְלִקְדָּשׁ וְלַהֲזוֹת מֵאֲפָרָה וְאֵף עַל פִּי שְׂעָדִיין לֹא הָעָרִיב שְׂמֶשֶׁן שְׁזָה שְׂנֵאֲמַר בְּכֹל הַפָּרָשָׁה אִישׁ טָהוֹר הוּא הַטָּהוֹר לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֵף עַל פִּי שְׂאֵינוּ טָהוֹר לְתֵרוּמָה עַד שְׂיַעֲרִיב שְׂמֶשׁוֹ הָרִי זֶה

for the purpose of preparing the red cow. (2) The Sadducees used to say, that the red cow could only be prepared by those whose purification had already been completed with the coming of nightfall. For this reason, the court, at the time of the Second Temple, would order the priest who burned the cow to defile himself through contact with an impure creature or the like, immerse himself, and then prepare the cow [before nightfall], in order to negate the words of these sinners, for they taught according to their own whims, rather than according to the received tradition. So, too, the vessels into which the ashes of the cow were placed all [were

טהור לפרה: ב הצדוקים היו אומרים שאין מעשה הפרה כשר אלא במעורב שמש. לפיכך היו בית דין בבית שני מטמאין את הכהן השורף את הפרה בשרץ וכיוצא בו וטובל ואחר כך עוסק בה. כדי לבטל דברי אלו הזדים שמורים מהעולה על רוחם לא מן הקבלה וכן כל הכלים שמכניסין לתוכן אפר הפרה כלם טבולי יום: ג החותף שפופרת של קנה להניח בה אפר חטאת יטמא אותה ויטבלנה ואחר כך יניח בה. והחותכה והמטבילה טעון טבילה מפני שעשאוה כטמא מת בשבעה שלה ולפיכך אינה צריכה הזאת שלישי ושביעי אלא מטמאה כדי להראות לצדוקים ומטבילה ונותן בה:

defiled and immersed and] had the status of *t'vul yom*. (3) If someone cuts a tube of bamboo to use for holding the ashes of the red cow, he first defiles it, immerses it, and then, places the ash into it. The one who cut it and immersed it required immersion because they [the Sages] gave it [the vessel] a seventh-day defilement [which, in turn, defiles the person (see Chaggigah 23b)]. For this reason, it [this defilement] does not require sprinkling [of water mixed with ashes of the cow] on the third or seventh-day. It is only defiled in order to show up the Sadducees; he then immerses it, immediately placing [the ashes] into it.

CHUKAT FOR THURSDAY NIGHT

חקת ליל ששי

צירוף יהוה

ה ולמא אסקותונא ממצרים
לאיתאה יתנא לאתרא בישא
הדין לא אתר כשר לבית זרע
ואף לא תינין וגופנין ורמונין
ומיא לית למשתני: ו ועל משה
ואהרן מן קדם קהלא לתרע
משפן זמנא ונפלו על אפיהון
ואתגלי יקרא דיי להון:
ז ומליל יי עם משה למימר:
ח סב ית חוטרא ואכנש ית

ה ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו
אל-המקום הרע הזה לא | מקום זרע
ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשותות:
ו ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל-פתח
אהל מועד ויפלו על-פניהם וירא כבוד-
יהוה אליהם: פ שלישי שני במחוברין ז וידבר יהוה
אל-משה לאמר: ח קח את-המטה והקהל

(5) And why have you taken us out of Egypt to bring us to this evil place; it is not a place of seeds, or figs, vines, or pomegranates, and there is no water to drink. (6) And Moshe and Aharon went from the assembly to the entrance of the Tent of Appointment, and they fell on their faces. [Then] the glory of the Lord appeared to them. (7) The Lord spoke to Moshe, saying: (8) Take the staff and